

Hoạt động xây dựng văn hóa ứng xử tại các trường tiểu học công lập ở Thành phố Hồ Chí Minh

My Giang Sơn

Email: mygiangson.sgu@gmail.com
Trường Đại học Sài Gòn
273 An Dương Vương, Phường 3,
Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam

TÓM TẮT: Bài viết trình bày kết quả nghiên cứu thực trạng xây dựng văn hóa ứng xử tại các trường tiểu học công lập ở Thành phố Hồ Chí Minh. Phân tích dữ liệu thu nhận từ phương pháp khảo sát bằng bảng hỏi và phỏng vấn sâu cho thấy các trường được khảo sát đã chú trọng xây dựng văn hóa ứng xử trong nhà trường, trong đó hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho học sinh được đánh giá cao nhất. Tuy nhiên, vẫn còn một số hạn chế trong thực hiện hoạt động tuyên truyền, xây dựng và triển khai Bộ quy tắc ứng xử, bồi dưỡng nâng cao năng lực ứng xử văn hóa và năng lực giáo dục văn hóa ứng xử cho tập thể sư phạm, phối hợp với gia đình và các tổ chức xã hội tại địa phương trong xây dựng văn hóa ứng xử.

TỪ KHÓA: Văn hóa ứng xử, xây dựng văn hóa ứng xử, trường tiểu học, Thành phố Hồ Chí Minh.

→ Nhận bài 12/10/2021 → Nhận bài đã chỉnh sửa 19/11/2021 → Duyệt đăng 15/01/2022.

DOI: <https://doi.org/10.15625/2615-8957/12210112>

1. Đặt vấn đề

Văn hóa ứng xử (VHUX) trong nhà trường là một khía cạnh quan trọng của văn hóa nhà trường, vừa tạo môi trường học đường thuận lợi để giáo dục học sinh (HS), vừa góp phần tạo uy tín của nhà trường trước xã hội. Vì thế, xây dựng VHUX là nhiệm vụ quan trọng của mỗi trường học. Để xây dựng được VHUX ở trường phổ thông, Nguyễn Thị Thúy Dung (2020) cho rằng, cần thực hiện đồng bộ 5 hoạt động cơ bản: Hoạt động tuyên truyền nâng cao nhận thức về xây dựng VHUX; Hoạt động xây dựng và thực hiện Bộ quy tắc ứng xử (UX) trong trường học; Hoạt động giáo dục VHUX cho HS; Hoạt động bồi dưỡng nâng cao năng lực UX văn hóa và năng lực giáo dục VHUX cho tập thể sư phạm nhà trường; Hoạt động phối hợp của nhà trường với gia đình và xã hội trong xây dựng VHUX [1, tr.18-23].

Đối với trường tiểu học (TH), việc xây dựng VHUX tốt đẹp trong nhà trường là nhiệm vụ quan trọng vì HS lứa tuổi TH “đang từng bước gia nhập vào các mối quan hệ xã hội” nhưng “chưa đủ kiến thức và kỹ năng để ứng xử phù hợp với các chuẩn mực đạo đức xã hội” [2, tr.19].

Nhà nước và ngành Giáo dục đã ban hành các văn bản pháp lý liên quan trực tiếp đến vấn đề xây dựng VHUX trong trường học như: Quyết định số 1299/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ ngày 03 tháng 10 năm 2018 phê duyệt Đề án “Xây dựng VHUX trong trường học giai đoạn 2018 - 2025” [3]; Thông tư số 06/TT-BGDĐT của Bộ Giáo dục và Đào tạo ngày 12 tháng 4 năm 2019 Quy định quy tắc UX trong cơ sở giáo dục mầm non, cơ sở giáo dục phổ thông và cơ sở giáo dục thường xuyên [4].

Thực hiện các văn bản chỉ đạo nói trên, trong thời gian vừa qua, các trường TH công lập ở Thành phố Hồ Chí Minh (TPHCM) đã quan tâm xây dựng VHUX trong trường học, tuy nhiên vẫn còn gặp nhiều khó khăn do ảnh hưởng bởi các hiện tượng xã hội ở thành phố lớn (nhiều thành phần xã hội, quy mô trường TH lớn, tốc độ lan truyền nhanh chóng thông tin vừa tích cực vừa tiêu cực trên các mạng xã hội,...). Vì thế, rất cần thiết một nghiên cứu quy mô về thực trạng xây dựng VHUX ở các trường TH ở TPHCM, tìm ra các ưu điểm và hạn chế của hoạt động này, làm cơ sở thực tiễn cho việc đề xuất các biện pháp để thực hiện tốt hơn trong thời gian sắp tới. *Bài viết này trình bày kết quả nghiên cứu trích từ đề tài khoa học cấp cơ sở của nhóm tác giả Trường Đại học Sài Gòn về vấn đề nói trên [5].*

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái quát về tổ chức khảo sát thực trạng

Mục tiêu và nội dung khảo sát: Mục tiêu khảo sát nhằm làm rõ thực trạng xây dựng VHUX ở các trường TH công lập ở TPHCM với các nội dung khảo sát cụ thể sau đây: (1) Thực trạng hoạt động tuyên truyền về xây dựng VHUX; (2) Thực trạng hoạt động xây dựng và thực hiện Bộ quy tắc UX; (3) Thực trạng hoạt động giáo dục VHUX cho HS; (4) Thực trạng hoạt động bồi dưỡng nâng cao năng lực UX văn hóa và năng lực giáo dục VHUX cho tập thể sư phạm nhà trường; (5) Thực trạng hoạt động phối hợp của nhà trường với gia đình và xã hội trong xây dựng VHUX.

Địa bàn và mẫu khảo sát: Thời điểm khảo sát từ tháng 9 năm 2020 đến tháng 01 năm 2021. Dữ liệu về thực trạng của 2 năm học (2018 - 2019 và 2019 - 2020)

thu thập tại các trường TH công lập ở 8 quận, huyện, thành phố ở TPHCM. Mẫu khảo sát bao gồm 4634 người, được chọn bằng cách lấy mẫu ngẫu nhiên phân tầng, bao gồm: 68 cán bộ quản lí (CBQL) như hiệu trưởng (HT) và phó hiệu trưởng (PHT); 65 tổ trưởng chuyên môn (TTCM); 618 giáo viên (GV); 63 nhân viên (NV) thuộc tổ văn phòng, giám thị, bảo vệ,...; 14 cán bộ Đoàn, Đội; 1353 HS lớp 5; 2453 cha mẹ học sinh (CMHS).

Phương pháp khảo sát: Sử dụng phối hợp phương pháp điều tra bằng bảng hỏi và phỏng vấn sâu. Bảng hỏi với thang đo Likert 5 mức độ, sử dụng phần mềm SPSS để tính điểm trung bình (ĐTB), độ lệch chuẩn (ĐLC) và xếp hạng (XH); ĐTB được chia khoảng như sau: *1,0-1,80 điểm:* Không đồng ý; *1,81-2,60 điểm:* Ít đồng ý; *2,61-3,40 điểm:* Phân vân; *3,41-4,20 điểm:* Khá đồng ý; *4,21-5,0 điểm:* Rất đồng ý. Phỏng vấn sâu 8 đại diện khách thể trong tập thể sư phạm trường TH: 2

CBQL nhà trường (được mã hóa CBQL1 và CBQL2); 2 GV (mã hóa GV1 và GV2); 2 NV (mã hóa NV1 và NV2); 2 TPT Đội (mã hóa TPT1 và TPT2); 8 HS (mã hóa từ HS1 đến HS8); 8 CMHS (mã hóa từ CMHS1 đến CMHS8).

2.2. Kết quả khảo sát

2.2.1. Thực trạng hoạt động tuyên truyền về xây dựng văn hóa ứng xử

Kết quả khảo sát 828 CBQL nhà trường, TTCM, GV, NV, cán bộ Đoàn, Đội (*sau đây gọi tắt là CBQL, GV, NV*) về mức độ thực hiện hoạt động tuyên truyền về xây dựng VHUX tại trường TH mà họ đang công tác, được trình bày trong Bảng 1.

Kết quả khảo sát cho thấy: CBQL, GV, NV đánh giá nhà trường đã thực hiện tốt việc tuyên truyền với đối tượng là tập thể sư phạm nhà trường và HS. Tuy nhiên, việc tuyên truyền với chính quyền địa phương và các tổ

Bảng 1: Đánh giá của CBQL, GV, NV về mức độ thực hiện hoạt động tuyên truyền xây dựng VHUX

TT	Nội dung ý kiến	Mức độ đồng ý			
		ĐTB	ĐLC	XH	Mức độ
Đối tượng tuyên truyền:					
1	Trường đã thực hiện tốt việc tuyên truyền cho CBQL, GV, NV.	4.54	0.73	1	Rất đồng ý
2	Trường đã thực hiện tốt việc tuyên truyền cho HS.	4.50	0.74	2	Rất đồng ý
3	Trường đã thực hiện tốt việc tuyên truyền cho chính quyền địa phương và các tổ chức xã hội bên ngoài nhà trường.	4.18	0.74	3	Khá đồng ý
	Chung	4.41	0.75		
Nội dung tuyên truyền:					
1	Trường đã thực hiện tốt việc tuyên truyền về mục đích, ý nghĩa của việc xây dựng VHUX trong trường học.	4.49	0.72	2	Rất đồng ý
2	Trường đã thực hiện tốt việc tuyên truyền về trách nhiệm của từng chủ thể trong xây dựng VHUX ở trường học.	4.48	0.72	3	Rất đồng ý
3	Trường đã thực hiện tốt việc tuyên truyền về truyền thống VHUX của dân tộc, truyền thống yêu thương, quý trọng con người,...	4.51	0.70	1	Rất đồng ý
4	Trường đã thực hiện tốt việc tuyên truyền về các tấm gương điển hình về UX văn hóa và xây dựng VHUX trong trường học.	4.45	0.76	4	Rất đồng ý
	Chung	4.48	0.73		
Hình thức tuyên truyền:					
1	Trường đã thực hiện tốt việc tuyên truyền qua các cuộc họp, hội thảo, hội nghị, ...	4.49	0.71	1	Rất đồng ý
2	Trường đã thực hiện tốt việc tuyên truyền qua các các buổi báo cáo chuyên đề.	4.44	0.75	2	Rất đồng ý
3	Trường đã thực hiện tốt việc tuyên truyền qua các cuộc thi về chủ đề VHUX.	4.18	0.76	6	Khá đồng ý
4	Trường đã thực hiện tốt việc tuyên truyền qua website của nhà trường.	4.19	0.76	5	Khá đồng ý
5	Trường đã thực hiện tốt việc tuyên truyền qua bảng tin, góc tuyên truyền.	4.20	0.69	4	Khá đồng ý
6	Trường đã thực hiện tốt việc tuyên truyền qua tài liệu, tờ rơi phát ra.	4.18	0.89	6	Khá đồng ý
7	Trường đã thực hiện tốt việc tuyên truyền qua các văn bản chính thức ban hành.	4.43	0.76	3	Rất đồng ý
	Chung	4.30	0.77		
	Tổng hợp	4.38	0.76		

chức bên ngoài nhà trường được đánh giá ở mức thấp hơn (ĐTB là 4.18). Về nội dung tuyên truyền, các nội dung đều được đánh giá thực hiện tốt, trong đó, thực hiện tốt nhất là nội dung tuyên truyền về truyền thống VHUX của dân tộc, truyền thống yêu thương, quý trọng con người (ĐTB là 4.51). Về hình thức tuyên truyền, trong số 7 hình thức được khảo sát, có 4 hình thức được đánh giá mức độ thực hiện tốt là hình thức tuyên truyền “qua các cuộc họp, hội thảo, hội nghị,...”, “qua các buổi báo cáo chuyên đề”, “qua ban hành các văn bản chính thức”. 4 hình thức được đánh giá thấp hơn là tuyên truyền “qua các cuộc thi về chủ đề VHUX”, “qua tài liệu, tờ rơi”, “qua website của nhà trường” và “qua bảng tin, góc tuyên truyền”. Đây là các hình thức tuyên truyền mà các trường TH cần chú trọng thực hiện tốt hơn nữa.

Nhóm nghiên cứu cũng sử dụng bảng hỏi để khảo sát 1353 HS lớp 5 về nội dung và hình thức tuyên truyền mà nhà trường đã thực hiện đối với HS. Kết quả khảo sát được trình bày ở Bảng 2.

Kết quả trình bày ở Bảng 2 cho thấy, HS lớp 5 được khảo sát đã có mức độ đồng ý rất cao về việc nhà trường đã thực hiện các nội dung và hình thức tuyên truyền đa dạng cho HS. Trong các nội dung tuyên truyền, HS đánh giá cao nhất nội dung tuyên truyền về “truyền thống VHUX của dân tộc, truyền thống yêu thương, quý trọng con người...” (4.63đ). Trong các hình thức tuyên truyền, HS đánh giá cao nhất hình thức tuyên truyền “qua các buổi sinh hoạt dưới cờ” (4.53đ). Chỉ

có một hình thức mà ý kiến HS “khá đồng ý” là tuyên truyền “qua tài liệu, tờ rơi phát cho các em” (4.07đ). Hình thức này cần được nhà trường đầu tư và thực hiện tốt hơn. Kết quả khảo sát bằng bảng hỏi đối với HS nhất quán với kết quả khảo sát bằng bảng hỏi đối với CBQL, GV và NV (Nhìn chung, đánh giá việc tuyên truyền đối với HS được thực hiện tốt).

Nhóm nghiên cứu cũng tiến hành khảo sát bằng bảng hỏi đối với 2453 CMHS về nội dung và hình thức tuyên truyền mà nhà trường đã thực hiện với CMHS. Kết quả khảo sát được trình bày ở Bảng 3.

Số liệu ở Bảng 3 cho thấy: tương tự CBQL, GV, NV và HS, CMHS đều đánh giá ở mức “rất đồng ý” đối với tất cả các nội dung tuyên truyền mà nhà trường đã thực hiện với CMHS. Cũng tương tự CBQL, GV và NV, CMHS đánh giá thấp hơn việc thực hiện các hình thức tuyên truyền “qua tài liệu, tờ rơi”, “qua website của nhà trường” và “qua bảng tin, góc tuyên truyền”. Ngoài ra, hình thức tuyên truyền “qua các buổi nói chuyện chuyên đề do trường tổ chức cho CMHS” cũng chưa được đánh giá cao. Đây là các hình thức tuyên truyền mà các trường TH cần chú trọng thực hiện tốt hơn nữa với CMHS.

Kết quả phỏng vấn sâu đối với CBQL, GV, NV, HS và CMHS: 8/8 CB, GV và NV; 8/8 HS và 8/8 CMHS được phỏng vấn đều cho rằng, nhà trường đã chú trọng tuyên truyền các nội dung về xây dựng VHUX. Tuy nhiên, kết quả phỏng vấn sâu các đối tượng cũng cho thấy, không phải hình thức tuyên truyền nào cũng được

Bảng 2: Đánh giá của HS về mức độ thực hiện hoạt động tuyên truyền xây dựng VHUX

TT	Nội dung ý kiến	Mức độ đồng ý			
		ĐTB	ĐLC	XH	Mức độ
Nội dung tuyên truyền cho HS:					
1	Thầy, cô đã tuyên truyền cho các em về mục đích, ý nghĩa của việc xây dựng VHUX trong trường học.	4.56	0.76	2	Rất đồng ý
2	Thầy, cô đã tuyên truyền cho các em về trách nhiệm của các em trong xây dựng VHUX ở trường học.	4.54	0.81	3	Rất đồng ý
3	Thầy, cô đã tuyên truyền cho các em về truyền thống VHUX của dân tộc, truyền thống yêu thương, quý trọng con người, ...	4.63	0.74	1	Rất đồng ý
4	Thầy, cô đã tuyên truyền cho các em về các tấm gương điển hình về UX văn hóa và xây dựng VHUX trong trường học.	4.52	0.83	4	Rất đồng ý
Chung		4.56	0.79		
Hình thức tuyên truyền cho HS:					
1	Thầy, cô đã tuyên truyền các nội dung trên qua các buổi báo cáo chuyên đề tổ chức cho các em.	4.34	0.96	3	Rất đồng ý
2	Thầy, cô đã tuyên truyền các nội dung trên qua các buổi sinh hoạt dưới cờ.	4.53	0.84	1	Rất đồng ý
3	Thầy, cô đã tuyên truyền các nội dung trên qua các cuộc thi có chủ đề về VHUX.	4.33	0.99	4	Rất đồng ý
4	Thầy, cô đã tuyên truyền các nội dung trên qua bảng tin, góc tuyên truyền.	4.35	0.95	2	Rất đồng ý
5	Thầy, cô đã tuyên truyền các nội dung trên qua tài liệu, tờ rơi phát cho các em.	4.07	1.22	5	Khá đồng ý
Chung		4.32	1.01		
Tổng hợp		4.43	0.93		

Bảng 3: Đánh giá của CMHS về mức độ thực hiện hoạt động tuyên truyền xây dựng VHUX

TT	Nội dung ý kiến	Mức độ đồng ý			
		ĐTB	ĐLC	XH	Mức độ
Nội dung tuyên truyền với CMHS:					
1	Trường đã thực hiện tốt việc tuyên truyền cho CMHS về mục đích, ý nghĩa của việc xây dựng VHUX trong trường học.	4.31	0.76	3	Rất đồng ý
2	Trường đã thực hiện tốt việc tuyên truyền về trách nhiệm của CMHS trong xây dựng VHUX ở trường học.	4.31	0.76	3	Rất đồng ý
3	Trường đã thực hiện tốt việc tuyên truyền về truyền thống VHUX của dân tộc, truyền thống yêu thương, quý trọng con người, ...	4.36	0.74	1	Rất đồng ý
4	Trường đã thực hiện tốt việc tuyên truyền về các tấm gương điển hình về UX văn hóa và xây dựng VHUX trong trường học.	4.32	0.76	2	Rất đồng ý
Chung		4.33	0.76		
Hình thức tuyên truyền với CMHS:					
1	CMHS được tuyên truyền các nội dung trên trong các buổi họp CMHS.	4.28	0.79	1	Rất đồng ý
2	CMHS được tuyên truyền các nội dung trên trong các buổi nói chuyện chuyên đề do trường tổ chức cho CMHS.	4.17	0.88	4	Khá đồng ý
3	CMHS được tuyên truyền các nội dung trên qua website của trường.	4.14	0.91	5	Khá đồng ý
4	CMHS được tuyên truyền các nội dung trên qua góc tuyên truyền (ở cổng, sân...).	4.18	0.89	3	Khá đồng ý
5	CMHS được tuyên truyền các nội dung trên qua các tài liệu, tờ rơi... mà trường phát.	4.01	1.01	6	Khá đồng ý
6	CMHS được tuyên truyền các nội dung trên qua các văn bản chính thức mà trường ban hành và gửi về CMHS.	4.21	0.88		Rất đồng ý
Chung		4.16	0.90		
Tổng hợp		4.23	0.85		

các trường TH chú trọng thực hiện: “Nhà trường có chú trọng tổ chức cho HS các cuộc thi về chủ đề VHUX nhưng chưa tổ chức thi chủ đề này trong GV” (GV2); “Thầy cô không phát cho chúng em tờ rơi hay tài liệu nào (8/8 HS); “Trường chủ yếu tuyên truyền qua văn bản gửi về CMHS hoặc qua các cuộc họp với CMHS đầu năm, cuối học kì, cuối năm” (CMHS5); “Chúng tôi chưa thấy nội dung tuyên truyền trên website của nhà trường và trên bảng tin, góc tuyên truyền của nhà trường và không có tờ rơi hay tài liệu nào phát cho CMHS về nội dung xây dựng VHUX” (CMHS7). Như vậy, kết quả phỏng vấn sâu đã làm rõ hơn thông tin thu nhận từ khảo sát bằng bảng hỏi. Kết quả này cho thấy,

trường TH cần tăng cường hơn nữa các hình thức tuyên truyền đa dạng với tập thể sư phạm nhà trường, HS và CMHS về xây dựng VHUX trong nhà trường.

2.2.2. Thực trạng hoạt động xây dựng và triển khai Bộ quy tắc ứng xử

Kết quả khảo sát 828 CBQL, GV, NV về mức độ thực hiện hoạt động xây dựng và triển khai Bộ QTUX tại trường TH mà họ đang công tác được trình bày trong Bảng 4.

Bảng 4 cho thấy: CBQL, GV và NV đánh giá cao hoạt động xây dựng và triển khai Bộ QTUX trong nhà trường. Hầu hết các nội dung đều được đánh giá tốt với

Bảng 4: Đánh giá của CBQL, GV, NV về mức độ thực hiện hoạt động xây dựng và triển khai Bộ QTUX

TT	Nội dung ý kiến	Mức độ đồng ý			
		ĐTB	ĐLC	XH	Mức độ
1	Trường đã xây dựng được Bộ QTUX với những quy định cụ thể đối với CBQL, GV, NV, HS và CMHS.	4.48	0.72	2	Rất đồng ý
2	Bộ QTUX đã được phổ biến, quán triệt đến toàn thể CBQL, GV, NV của trường.	4.50	0.72	1	Rất đồng ý
3	Bộ QTUX đã được phổ biến, quán triệt đến toàn thể HS trong trường.	4.42	0.77	3	Rất đồng ý
4	Bộ QTUX đã được phổ biến, tuyên truyền đến toàn thể CMHS của trường.	4.20	0.73	4	Khá đồng ý
Chung		4.40	0.75		

Bảng 5: Đánh giá của HS về mức độ thực hiện hoạt động triển khai Bộ QTUX

TT	Nội dung ý kiến	Mức độ đồng ý			
		ĐTB	ĐLC	XH	Mức độ
1	Trường đã có Bộ QTUX bao gồm những quy định cụ thể đối với HS.	4.55	0.81	1	Rất đồng ý
2	Bộ QTUX đã được phổ biến đến toàn thể HS của trường.	4.50	0.79	2	Rất đồng ý
	Chung	4.53	0.80		

Bảng 6: Đánh giá của CMHS về mức độ thực hiện hoạt động xây dựng và triển khai Bộ QTUX

TT	Nội dung ý kiến	Mức độ đồng ý			
		ĐTB	ĐLC	XH	Mức độ
1	Trường đã xây dựng được Bộ QTUX với những quy định cụ thể về ứng xử trong nhà trường của CMHS.	4.20	0.84	1	Khá đồng ý
2	Bộ QTUX đã được phổ biến, tuyên truyền đến toàn thể CMHS của trường.	4.15	0.87	2	Khá đồng ý
	Chung	4.18	0.86		

mức độ “rất đồng ý”; chỉ có một nội dung là “Bộ QTUX đã được phổ biến, tuyên truyền đến toàn thể CMHS của trường” được đánh giá mức độ “khá đồng ý” (4.20đ).

Nhóm nghiên cứu cũng tiến hành khảo sát bằng bảng hỏi đối với HS lớp 5 và CMHS về mức độ nhà trường thực hiện hoạt động xây dựng và triển khai Bộ QTUX (chỉ hỏi những nội dung liên quan đến HS và CMHS). Kết quả khảo sát HS được trình bày trong Bảng 5.

Việc triển khai bộ QTUX đến HS được HS đánh giá cao; tất cả các nhận định đều được HS đánh giá ở mức “rất đồng ý”. Kết quả khảo sát CMHS được trình bày trong Bảng 6.

Số liệu ở Bảng 6 cho thấy, CMHS chưa đánh giá cao việc nhà trường xây dựng và phổ biến bộ QTUX đến CMHS của trường. Kết quả khảo sát này cũng nhất quán với kết quả khảo sát CBQL, GV và NV (không đánh giá cao việc tuyên truyền của nhà trường về Bộ QTUX đến CMHS).

Kết quả phỏng vấn sâu: 100% CBQL, GV, NV và HS được phỏng vấn có ý kiến tập trung là: *Nhà trường đã xây dựng được Bộ QTUX; Bộ QTUX được phổ biến đến toàn thể CBQL, GV, NV của trường; Bộ QTUX được*

phổ biến đến toàn thể HS của trường. Tuy nhiên, có một số ý kiến đáng lưu ý của CMHS: “Tôi có nghe GV chủ nhiệm nói về Bộ QTUX, nhưng không rõ các quy định cụ thể trong đó, vì chưa được đọc” (CMHS 2); “Bộ QTUX chưa thấy dán ở đâu; tôi chưa đọc” (CMHS 8). Như vậy, các trường đã chú trọng xây dựng bộ QTUX, nhưng cần triển khai, phổ biến rộng rãi hơn nữa, đặc biệt với CMHS, để họ thực hiện đúng các quy tắc UX dành cho CMHS, cũng như phối hợp nhắc nhở con em thực hiện đúng các quy tắc UX dành cho HS.

2.2.3. Thực trạng hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho học sinh

Khảo sát CBQL, GV, NV về mức độ nhà trường thực hiện hoạt động GD VHUX cho HS cho kết quả ở Bảng 7.

Số liệu ở Bảng 7 cho thấy, tất cả các nội dung và hình thức GD VHUX cho HS đều được CBQL, GV và NV đánh giá nhà trường đã thực hiện tốt. Để đảm bảo tính khách quan, nhóm nghiên cứu cũng tiến hành khảo sát bằng bảng hỏi đối với HS. Kết quả thu nhận được trình bày ở Bảng 8.

Kết quả khảo sát HS trình bày ở Bảng 8 cho thấy nhất

Bảng 7: Đánh giá của CBQL, GV, NV về mức độ thực hiện hoạt động GD VHUX cho HS

TT	Nội dung ý kiến	Mức độ đồng ý			
		ĐTB	ĐLC	XH	Mức độ
Nội dung GD VHUX cho HS:					
1	Trường đã thực hiện tốt GD tinh thần yêu nước, lịch sử và truyền thống VH tốt đẹp của dân tộc.	4.56	0.70	4	Rất đồng ý
2	Trường đã thực hiện tốt GD đạo đức, lối sống cho HS.	4.59	0.69	1	Rất đồng ý
3	Trường đã thực hiện tốt GD kĩ năng sống cho HS.	4.58	0.67	2	Rất đồng ý
4	Trường đã thực hiện tốt GD ý thức tuân thủ pháp luật.	4.58	0.68	2	Rất đồng ý
	Chung	4.58	0.69		
Hình thức GD VHUX cho HS:					

TT	Nội dung ý kiến	Mức độ đồng ý			
		ĐTB	ĐLC	XH	Mức độ
1	Trường đã thực hiện tốt lồng ghép trong các môn học chính khóa.	4.56	0.70	2	Rất đồng ý
2	Trường đã thực hiện tốt lồng ghép trong giờ sinh hoạt chủ nhiệm.	4.56	0.68	2	Rất đồng ý
3	Trường đã thực hiện tốt lồng ghép trong sinh hoạt dưới cờ.	4.62	0.67	1	Rất đồng ý
4	Trường đã thực hiện tốt các buổi báo cáo chuyên đề về GD VHUX cho HS.	4.49	0.74	5	Rất đồng ý
5	Trường đã tổ chức tốt các hoạt động giao lưu, tham quan, trải nghiệm cho HS.	4.50	0.74	4	Rất đồng ý
	Chung	4.55	0.71		
	Tổng hợp	4.56	0.70		

Bảng 8: Đánh giá của HS về mức độ thực hiện hoạt động GD VHUX cho HS

TT	Nội dung ý kiến	Mức độ đồng ý			
		ĐTB	ĐLC	XH	Mức độ
Nội dung giáo dục VHUX cho HS:					
1	Thầy, cô đã GD các em tinh thần yêu nước, lịch sử và truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc.	4.74	0.65	1	Rất đồng ý
2	Thầy, cô đã GD các em về đạo đức, lối sống.	4.74	0.64	1	Rất đồng ý
3	Thầy, cô đã GD các em về kĩ năng sống.	4.66	0.70	3	Rất đồng ý
4	Thầy, cô đã GD các em ý thức tuân thủ pháp luật.	4.66	0.71	3	Rất đồng ý
	Chung	4.70	0.68		
Hình thức giáo dục VHUX cho HS:					
1	Thầy, cô đã GD các nội dung trên trong các môn học chính khóa.	4.48	0.86	4	Rất đồng ý
2	Thầy, cô đã GD các nội dung trên trong giờ sinh hoạt chủ nhiệm.	4.50	0.86	3	Rất đồng ý
3	Thầy, cô đã GD các nội dung trên trong sinh hoạt dưới cờ.	4.53	0.83	2	Rất đồng ý
4	Thầy, cô đã GD các nội dung trên trong các buổi báo cáo chuyên đề tổ chức cho các em.	4.35	0.93	5	Rất đồng ý
5	Thầy, cô đã GD các nội dung trên trong các hoạt động giao lưu, tham quan, trải nghiệm tổ chức cho các em.	4.54	0.83	1	Rất đồng ý
	Chung	4.48	0.87		
	Tổng hợp	4.58	0.79		

quán với kết quả khảo sát CBQL, GV và NV: tất cả các nội dung và hình thức GD VHUX cho HS đều được HS “rất đồng ý” cho rằng, nhà trường đã thực hiện tốt.

Phòng vấn sâu cho thấy, 100% ý kiến của CBQL, GV và NV tập trung: *Nhà trường đã thực hiện tốt việc GD HS về đạo đức, lối sống, kĩ năng sống, ý thức tuân thủ pháp luật, ...; GD cho HS lồng ghép trong các môn học, trong giờ sinh hoạt chủ nhiệm và trong các hoạt động ngoài giờ lên lớp. 100% HS được phỏng vấn đều cho rằng, các em đã được thầy, cô GD đạo đức, cách ứng xử...; GD cho các em trong các môn học, trong sinh hoạt dưới cờ hàng tuần, trong các hoạt động như tham quan, nói chuyện chuyên đề.* Như vậy, GD VHUX cho HS đã được đánh giá thực hiện tốt tại trường TH.

2.2.4. Thực trạng hoạt động bồi dưỡng nâng cao năng lực ứng xử văn hóa và năng lực giáo dục văn hóa ứng xử cho tập thể sư phạm

Năng lực UXVH và năng lực giáo dục VHUX là hai

năng lực quan trọng và cần thiết trong hệ thống năng lực cần có của GV. Các năng lực này cần được hình thành và phát triển cho GV ngay từ khi họ đang được đào tạo tại trường/khoa Sư phạm cũng cần tiếp tục được bồi dưỡng cho GV tại trường phổ thông nói chung và trường TH nói riêng bằng nhiều hình thức bồi dưỡng trong và ngoài nhà trường [6]. Khảo sát CBQL, GV, NV về mức độ nhà trường thực hiện hoạt động bồi dưỡng nâng cao năng lực UXVH và năng lực GD VHUX cho tập thể sư phạm nhà trường cho kết quả ở Bảng 9.

Từ số liệu ở Bảng 9, có thể nhận thấy: Tất cả các nội dung bồi dưỡng cho tập thể sư phạm nhà trường đều được đánh giá đã thực hiện tốt. Về hình thức bồi dưỡng, việc “*Tổ chức các đợt thi đua về UXVH*” và “*Khen thưởng công khai và trân trọng các CBQL, GV, NV là tấm gương điển hình về thái độ, hành vi UXVH*” chưa được đánh giá cao.

Phòng vấn sâu CBQL, GV, NV thu được ý kiến đáng

lưu ý: “Nhà trường thường phát động nhiều đợt thi đua, ví dụ thi đua dạy tốt, thi đua chào mừng các ngày lễ lớn...; khi dự giờ cũng luôn chú trọng đến VHUX, phong cách của GV trong giờ dạy; tuy nhiên, trường chưa bao giờ phát động thi đua riêng về VHUX” (CBQL1). Điều này có thể lý giải việc các trường TH không thực hiện khen thưởng nội dung riêng về thái độ, hành vi UXVH của CBQL, GV và NV.

2.2.5. Thực trạng hoạt động phối hợp của nhà trường với gia đình và xã hội trong xây dựng văn hóa ứng xử

Kết quả khảo sát 828 CBQL, GV, NV về mức độ thực hiện hoạt động phối hợp của nhà trường với gia đình và xã hội trong xây dựng VHUX tại trường TH mà họ đang công tác được trình bày trong Bảng 10.

Bảng 10 cho thấy: CBQL, GV và NV đánh giá chưa cao hoạt động phối hợp của nhà trường với gia đình và

Bảng 9: Đánh giá của CBQL, GV, NV về mức độ thực hiện hoạt động bồi dưỡng năng lực UXVH và năng lực GD VHUX cho tập thể SP

TT	Nội dung ý kiến	Mức độ đồng ý			
		ĐTB	ĐLC	XH	Mức độ
Nội dung bồi dưỡng:					
1	Trường đã thực hiện tốt việc bồi dưỡng về các quy tắc UX mà CBQL, GV, NV phải thực hiện theo quy định của trường.	4.50	0.71	1	Rất đồng ý
2	Trường đã thực hiện tốt việc bồi dưỡng cho GV về nội dung, phương pháp, hình thức giáo dục VHUX phù hợp đặc điểm tâm, sinh lí lứa tuổi HS TH.	4.48	0.71	2	Rất đồng ý
	Chung	4.49	0.71		
Hình thức bồi dưỡng:					
1	Trường đã thực hiện tốt việc cử CBQL, GV, NV tham gia các lớp tập huấn, các hội nghị, hội thảo... về GD VHUX.	4.46	0.73	1	Rất đồng ý
2	Trường đã thực hiện tốt việc bồi dưỡng qua các văn bản, tài liệu, video clip.	4.46	0.71	1	Rất đồng ý
3	Trường đã thực hiện tốt việc tổ chức các đợt thi đua về UXVH.	4.18	0.75	4	Khá đồng ý
4	Trường đã khen thưởng công khai và trân trọng các CBQL, GV, NV là tấm gương điển hình về thái độ, hành vi UXVH.	4.19	0.77	3	Khá đồng ý
	Chung	4.32	0.75		
	Tổng hợp	4.38	0.74		

Bảng 10: Đánh giá của CBQL, GV, NV về mức độ thực hiện hoạt động phối hợp của nhà trường với gia đình và xã hội trong xây dựng VHUX

TT	Nội dung ý kiến	Mức độ đồng ý			
		ĐTB	ĐLC	XH	Mức độ
1	Trường đã phối hợp tốt với gia đình HS trong xây dựng VHUX.	4.20	0.66	2	Khá đồng ý
2	Trường đã phối hợp tốt với chính quyền địa phương trong xây dựng VHUX.	4.41	0.74	1	Rất đồng ý
3	Trường đã phối hợp tốt với các tổ chức xã hội (Hội Phụ nữ, Hội khuyến học,...) trong xây dựng VHUX.	4.19	0.72	3	Khá đồng ý
	Chung	4.27	0.72		

Bảng 11: Đánh giá của CMHS về mức độ thực hiện hoạt động phối hợp của nhà trường với gia đình trong xây dựng VHUX

TT	Nội dung ý kiến	Mức độ đồng ý			
		ĐTB	ĐLC	XH	Mức độ
1	Trường đã phối hợp với CMHS thực hiện Bộ QTUX trong trường học.	4.22	0.83	3	Rất đồng ý
2	Trường đã phối hợp với CMHS về giáo dục VHUX cho HS.	4.29	0.78	1	Rất đồng ý
3	Trường đã phối hợp với CMHS về việc hỗ trợ các điều kiện thuận lợi cho việc xây dựng VHUX trong nhà trường (hỗ trợ về tài chính và cơ sở vật chất để xây dựng môi trường học đường kang trang, sạch sẽ, an toàn).	4.28	0.79	2	Rất đồng ý
	Chung	4.26	0.80		

xã hội trong xây dựng VHUX; chỉ có một nội dung là “Trường đã phối hợp tốt với chính quyền địa phương trong xây dựng VHUX” được đánh giá mức độ “rất đồng ý” (4.41đ). Hai nội dung còn lại về phối hợp với gia đình và với các tổ chức xã hội ở địa phương chưa được đánh giá cao.

Nhóm nghiên cứu tiến hành khảo sát 2453 CMHS để làm rõ hơn thực trạng phối hợp của nhà trường với gia đình về xây dựng VHUX, kết quả được trình bày trong Bảng 11. Số liệu ở Bảng 11 cho thấy, mặc dù các nội dung trong hoạt động phối hợp của nhà trường với gia đình nhìn chung đều được CMHS đánh giá tốt, tuy nhiên, mức độ đồng ý có ĐTB không cao, ĐTB chung là 4.26đ. Mẫu khảo sát lớn (2453 CMHS) nhưng sự đánh giá rất tập trung, với ĐLC đều nhỏ hơn 1.

3. Kết luận

Kết quả nghiên cứu thực tiễn cho thấy, xây dựng VHUX tại các trường TH được khảo sát tại TPHCM có những ưu điểm và hạn chế sau:

Ưu điểm: Các trường đã chú trọng thực hiện đồng bộ cả 5 hoạt động. Trong đó, hoạt động được đánh giá cao nhất là hoạt động giáo dục VHUX cho HS. Các nội dung tuyên truyền về xây dựng VHUX và một số hình

thức tuyên truyền qua cuộc họp, qua văn bản, qua báo cáo chuyên đề cho GV và HS được đánh giá tốt. Việc xây dựng và triển khai Bộ QTUX đến toàn thể CBQL, GV, NV và HS đã được thực hiện tốt. Việc thực hiện các nội dung bồi dưỡng nâng cao năng lực UXVH và hình thức cử GV tham dự tập huấn, học tập qua văn bản, tài liệu... được đánh giá cao. Công tác phối hợp với chính quyền địa phương về xây dựng VHUX cũng được thực hiện tốt.

Hạn chế: 1/ Về tuyên truyền, còn hạn chế trong thực hiện hình thức tuyên truyền cho CMHS qua website, bảng tin, góc tuyên truyền; tài liệu, tờ rơi; báo cáo chuyên đề; 2/ Về xây dựng và triển khai Bộ QTUX, còn hạn chế trong phổ biến, tuyên truyền đến CMHS; 3/ Về bồi dưỡng nâng cao năng lực UXVH cho tập thể sư phạm, hạn chế trong tổ chức các đợt thi đua về UXVH và khen thưởng các tấm gương điển hình về thái độ, hành vi UXVH; 4/ Về phối hợp của nhà trường với gia đình và xã hội, còn hạn chế trong phối hợp với gia đình và các tổ chức xã hội tại địa phương.

Kết quả nghiên cứu trình bày trong bài viết là cơ sở thực tiễn quan trọng để nhóm nghiên cứu đề xuất các biện pháp cho các trường TH ở TPHCM thực hiện tốt hơn hoạt động xây dựng VHUX thời gian sắp tới.

Tài liệu tham khảo

- [1] Nguyễn Thị Thúy Dung, (2020), *Hoạt động xây dựng văn hóa ứng xử ở trường phổ thông*, Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam, số 27, tr.18-23.
- [2] Nguyễn Thị Ngọc Dung, (2019), *Một số vấn đề lý luận về giáo dục văn hóa ứng xử cho học sinh ở trường tiểu học*, Tạp chí Giáo dục, số 462, kì 2, tr.19-23.
- [3] Thủ tướng Chính phủ, (2018), *Đề án “Xây dựng văn hóa ứng xử trong trường học giai đoạn 2018-2025”* (ban hành theo Quyết định 1299/QĐ-TTg ngày 03 tháng 10 năm 2018).
- [4] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2019), *Quy định quy tắc ứng xử trong cơ sở giáo dục mầm non, cơ sở giáo dục phổ thông và cơ sở giáo dục thường xuyên* (ban hành theo Thông tư số 06/ TT- BGDDT ngày 12 tháng 4 năm 2019).
- [5] My Giang Son (Chủ nhiệm đề tài), (2019-2021), *Quản lý hoạt động xây dựng văn hóa ứng xử tại các trường tiểu học Thành phố Hồ Chí Minh*, Đề tài nghiên cứu khoa học cấp cơ sở (Trường Đại học Sài Gòn), mã số: CS2019-77.
- [6] My Giang Son, (2021), *Phát triển năng lực văn hóa ứng xử và năng lực giáo dục văn hóa ứng xử cho giáo viên phổ thông*, Tạp chí Giáo dục, số 495, kì 1, tr.52-55.

BUILDING BEHAVIOUR CULTURE IN PUBLIC PRIMARY SCHOOLS IN HO CHI MINH CITY

My Giang Son

Email: mygiangson.sgu@gmail.com
Saigon University
273 An Duong Vuong, Ward 3, District 5,
Ho Chi Minh City, Vietnam

ABSTRACT: *The article presents the result of research on building behavioral culture in public primary schools in Ho Chi Minh City. The analysis of data collected from the survey by using questionnaires and in-depth interviews shows that the surveyed schools have focused on building school behavior culture, especially emphasizing the educational activities of behavior culture for students. However, there are still some limitation in propagating, developing and implementing the Code of Conduct, improving the competence in cultural behavior and cultural behavior education for pedagogical staff, as well as coordinating with family and social organizations within the local local communities in building behavioral culture.*

KEYWORDS: Behaviour culture, building behaviour culture, primary school, Ho Chi Minh City.